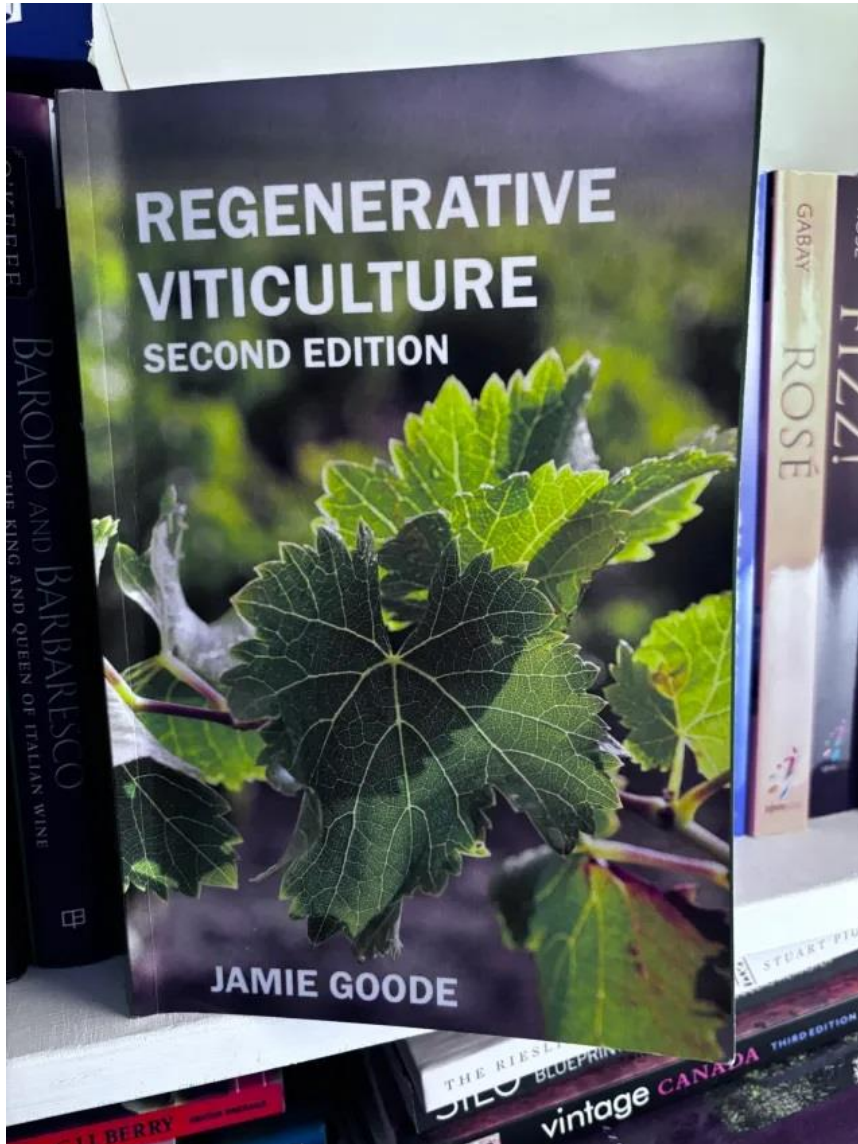

Boek

Regeneratieve wijnbouw, 2e editie, door Jamie Goode

Bron: Wide World of Wine – David Crossley ([link](#))

In 2022 publiceerde Jamie Goode een klein maar belangrijk boekje, Regenerative Viticulture. Daarin beschreef hij een destijds relatief nieuw concept, gebaseerd op het besef dat de wijnbouw in zijn huidige vorm de bodem waarin de wijnstokken groeien uitputte, in een mate die de wijnbouw onhoudbaar maakte. Voeg daar de "klimaatchaos" aan toe en de wijnindustrie zoals we die kennen, stevent (hoogstwaarschijnlijk) af op problemen.

Dr. Goode was uitstekend geplaatst om over regeneratieve wijnbouw te schrijven, zowel als plantenbioloog als ervaren wijnschrijver, jurylid en docent met een open blik op nieuwe ontwikkelingen in de wijnbouw. Nu, bijna vier jaar later, is er een tweede editie. Ik zal de inhoud en de hypothesen van deze tweede editie te zijner tijd beschrijven, maar ik denk dat het in dit geval de moeite waard is om eerst mijn conclusies te onthullen. Dit is om degenen onder u die de eerste editie bezitten of kennen, een reden te geven om deze recensie verder te lezen en wellicht een heraankoop te doen voor deze update.

RV2E, zoals ik het zal noemen, is een substantiële herziening van RV1E. Jamie noemt het "een bijna volledig nieuwe versie". Zo'n herziening was nodig omdat de wereld van de regeneratieve wijnbouw zich sinds hij de eerste editie schreef snel heeft ontwikkeld. We hebben nu 250 pagina's, een toename van 165 pagina's. Naast 85 extra pagina's, denk ik dat de focus in de tekst groter is geworden. Deze tweede editie is buitengewoon goed uitgelegd en zoals altijd schuwt de auteur er niet voor om complexe wetenschappelijke concepten op een begrijpelijke manier uit te leggen. De inhoud is echter altijd interessant en de wetenschap dient een doel.

Een ander belangrijk onderdeel van het boek zijn de casestudies. Deze betreffen vaak wijnmakers/wijnbouwers van wie we de wijnen wellicht al kennen, wat een extra dimensie toevoegt aan wat we uit het boek leren. Jamie heeft veel gereisd, vaak in het kader van zijn tv-serie winemasters.tv. Daardoor krijgen we een zeer breed beeld van de wetenschap achter regeneratieve wijnbouw en hoe deze wereldwijd in de praktijk wordt gebracht.

Ik wil niet te lang stilstaan bij de inhoud van Regenerative Viticulture, maar ik zal wel verder ingaan op de inhoud van het boek en enkele hoofdstukken iets uitgebreider bespreken. Na zijn inleiding geeft Jamie een korte geschiedenis van de landbouw in het algemeen en een hoofdstuk over de oorsprong van het concept "regeneratief".

Hoofdstuk 2 zet de principes uiteen: koolstof en organische stof in de bodem, en wat een gezonde bodem kenmerkt, gevolgd door een krachtige beschrijving van het verborgen rijk onder onze voeten. Dit hoofdstuk is fascinerend, zelfs als je Merlin Sheldrakes populaire boek 'Entangled Life' (Vintage, 2021) al hebt gelezen. Mycorrhiza-netwerken zijn momenteel echt een hot topic.

Hoofdstuk 3 is wat de auteur 'De Toolkit' noemt. Een beknopte lijst van de hoofdstukken is:

- Groenbemesting
- Onkruidbestrijding en niet-ploegen
- Compostering
- Biochar
- Agroforestry
- Dieren in de wijngaard
- Regeneratieve hydrologie
- Echte en valse meeldauw
- Nieuwe druivensoorten

Het laatste hoofdstuk bespreekt de netelige kwestie van certificering en kijkt naar mogelijke oplossingen. Uiteindelijk is duurzaamheid de enige weg vooruit, en dat houdt zeker in dat de druivenboer/wijnmaker winstgevend druiven en wijn kan blijven produceren. Regeneratieve wijnbouw heeft niet alleen als doel om duurzame druiventeelt op de lange termijn mogelijk te maken door de beste bodem en omgeving daarvoor te creëren, maar biedt ook mogelijkheden om de kosten op de lange termijn te verlagen, zoals bijvoorbeeld de kosten voor chemische middelen, tractorgebruik, diesel en arbeid.

Regeneratieve wijnbouw is onderdeel van regeneratieve landbouw, of 'agro-ecologie' zoals de Fransen het noemen. Het concept is eenvoudig: neem iets dat kapot of misbruikt is en regenereer het. De moderne landbouw, met name het gebruik van chemicaliën (maar niet uitsluitend), heeft de bodem zodanig uitgeput dat deze niet meer functioneert op een manier die winstgevende landbouw, of in ons geval wijnbouw, duurzaam maakt.

Regeneratieve landbouw leent elementen van permacultuur en tot op zekere hoogte van landbouwmethoden die werden toegepast vóór de massale industrialisatie van de landbouw, voornamelijk in de late 19e en 20e eeuw. Citaat van pagina 11: "Conventionele wijnbouw ziet de bodem slechts als een medium voor de groei van de wijnstok." Regeneratieve wijnbouw beschouwt de bodem als het medium dat boeren moeten verzorgen en op een duurzame manier productief moeten houden. Doe je dit, dan volgen er, mits rekening wordt gehouden met andere factoren, gezonde wijnstokken en druiven.

Oké, we hebben biologische landbouw, biodynamische landbouw en natuurwijn gehad. Waar past deze regeneratieve benadering dan in? We kennen allemaal de verleiding van grote bedrijven om aan greenwashing te doen, maar regeneratieve wijnbouw richt zich niet alleen op de gezondheid van de wijnstokken (en alles wat daarboven mee samenhangt, zoals biodiversiteit), maar ook op de bodem onder onze voeten. Het is door middel van de negen genoemde onderdelen van de toolkit dat het doel van regeneratie kan worden bereikt.

Sommige hiervan vind ik buitengewoon interessant. Ik dacht dat ik wel iets wist over bodembedekkende gewassen, omdat ik jarenlang natuurwijnproducenten in de Jura hun percelen heb zien bewerken, maar nee hoor! Het hoofdstuk over onkruidbestrijding is vooral nuttig voor een bespreking van het woord "glyfosaat" (het verhaal erachter). En hoewel composteren tot op zekere hoogte vanzelfsprekend is, is biochar (voor mij vrij nieuw) iets waar je je in moet verdiepen.

Biochar wordt tegenwoordig veel vaker gebruikt dan ik had gedacht. Kate Kingston van Griffith University

Amazon: 18 € ([link](#))

Bol : 16.89 € ([link](#))